

Sygn.akt III AUa 100/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2014r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Barbara Orechwa-Zawadzka (spr.)

Sędziowie: SA Maria Jolanta Kazberuk

SA Bohdan Bieniek

Protokolant: Magda Małgorzata Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 czerwca 2014 r. w B.

sprawy z odwołania J. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o ustalenie należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne

na skutek apelacji wnioskodawcy J. J.

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 26 listopada 2013 r. sygn. akt V U 1675/13

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 100/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 20 sierpnia 2013 roku, wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 205, poz. 1585 ze zm.) stwierdził, że J. J. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej posiada zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne za okresy od stycznia 2004 roku do listopada 2007 roku oraz od czerwca 2009 roku do grudnia 2012 roku w łącznej kwocie 28.388,93 złotych wraz z odsetkami za zwłokę.

W odwołaniu od powyższej decyzji J. J. domagał się jej zmiany i stwierdzenia, że nie posiada zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne. Wnioskodawca podniósł, że z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej opłacał zryczałtowany podatek, który – w jego ocenie – zawierał składki na ubezpieczenie zdrowotne. Jednocześnie stwierdził również, że jest emerytem, zatem z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej nie powinien być obciążony składkami na ubezpieczenia społeczne, w tym na ubezpieczenie zdrowotne.

Sąd Okręgowy w Białymstoku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, po rozpoznaniu powyższego odwołania, wyrokiem z dnia 26 listopada 2013 roku odwołanie oddalił. Z ustaleń Sądu I instancji wynikało, że na podstawie prawomocnej decyzji Dyrektora (...) Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 7 marca 2013 roku stwierdzono, że wnioskodawca podlega obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu prowadzenia

pozarolniczej działalności gospodarczej w okresach od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 14 stycznia 2003 roku, od dnia 16 stycznia 2004 roku do dnia 30 listopada 2007 roku oraz od dnia 15 czerwca 2009 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku. W konsekwencji powyższej decyzji została wydana aktualnie zaskarżona decyzja organu rentowego z dnia 20 sierpnia 2013 roku, ustalająca wysokość zaległości składkowych J. J. z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okresy od stycznia 2004 roku do listopada 2007 roku oraz od czerwca 2009 roku do grudnia 2012 roku wraz z odsetkami za zwłokę. Z dalszych ustaleń Sądu Okręgowego wynikało, że wnioskodawca w spornych okresach pobierał emeryturę oraz prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą. Powyższe okoliczności nie były pomiędzy stronami sporne. Sąd I instancji powołując się na przepisy art. 9 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 23 stycznia 2003 roku o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia (Dz. U z 2003 roku, Nr 45, poz. 391 ze zm.) – obowiązującej od dnia 1 kwietnia 2003 roku do dnia 30 września 2004 roku oraz art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2004 roku, Nr 210, poz. 2135 ze zm.) – obowiązującej od dnia 1 października 2004 roku wskazał, że osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego. Stosownie zaś do treści art. 9 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 23 stycznia 2003 roku o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia oraz art. 66 ust. 1 pkt 16 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby pobierające emeryturę. Zgodnie natomiast z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2003 roku o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia jeżeli spełnione są przesłanki do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa w art. 9 ust. 1 w/w ustawy, z więcej niż jednego tytułu, składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacana jest z każdego z tych tytułów odrębnie, z zastrzeżeniem art. 24 ust. 4-81 w/w ustawy. Podobne uregulowanie zawiera również art. 82 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, stanowiąc, że w przypadku gdy ubezpieczony uzyskuje przychody z więcej niż jednego tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa w art. 66 ust. 1 w/w ustawy, składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacana jest z każdego z tych tytułów odrębnie. Mając na uwadze powyższe przepisy Sąd Okręgowy stwierdził, że J. J. podlegał obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego zarówno z tytułu pobierania emerytury, jak również z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej i był zobowiązany do opłacania składek na to ubezpieczenie z każdego z tych tytułów odrębnie. Z powyższych względów Sąd I instancji uznał, że zaskarżona decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. ustalająca wysokość zaległości składkowych z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej jest prawidłowa. Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

J. J. zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając mu:

- naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 82 ust. 1 oraz art. 95 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i błędną wykładnię w stanie faktycznym niniejszej sprawy oraz przyjęcie, że składka na ubezpieczenie zdrowotne nie została zapłacona,
- naruszenie przepisów prawa procesowego poprzez niewłaściwe zastosowanie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. skutkujące oddaleniem odwołania w sytuacji istnienia oczywistych podstaw do jego uwzględnienia.

Wskazując na powyższe zarzuty wnioskodawca domagał się zmiany zaskarżonego wyroku, uchylecia decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 20 sierpnia 2013 roku oraz zasądzenia od organu rentowego na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Rozpoznając niniejszą sprawę Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych oraz właściwie zastosował przepisy ustawy z dnia 23 stycznia 2003 roku o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia oraz

ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Sąd Apelacyjny w całości podziela i przyjmuje za własne ustalenia faktyczne oraz wykładnię przepisów.

Jak prawidłowo ustalił Sąd I instancji, w spornych okresach, co do których aktualnie zaskarżoną decyzją z dnia 20 sierpnia 2013 roku stwierdzono istnienie zaległości składkowych z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne, tj. od stycznia 2004 roku do listopada 2007 roku oraz od czerwca 2009 roku do grudnia 2012 roku J. J. pobierał emeryturę oraz prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą.

W spornych okresach problematykę ubezpieczenia zdrowotnego regulowały przepisy ustawy z dnia 23 stycznia 2003 roku o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia, która obowiązywała od dnia 1 kwietnia 2003 roku do dnia 30 września 2004 roku oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, obowiązującej od dnia 1 października 2004 roku. Stosownie do treści art. 9 ust. 1 pkt 1 lit. c, art. 9 ust. 1 pkt 15 oraz art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2003 roku o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia, jak również art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c, art. 66 ust. 1 pkt 16 oraz art. 82 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wnioskodawca podlegał obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego zarówno z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej oraz z tytułu pobierania emerytury i był zobowiązany do opłacania składek na to ubezpieczenie z każdego z tych tytułów odrębnie.

Podkreślić przy tym należy, iż kwestia podlegania przez wnioskodawcę w spornych okresach obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej została rozstrzygnięta prawomocną decyzją Dyrektora (...) Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 7 marca 2013 roku i nie podlega badaniu w niniejszym postępowaniu.

Zaskarżona obecnie decyzja organu rentowego z dnia 20 sierpnia 2013 roku jest decyzją wymiarową, tj. określa wysokość zadłużenia J. J. z tytułu nieuiszczonych składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej za sporne okresy.

Stosownie do treści art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych składkę na ubezpieczenie zdrowotne opłaca osoba podlegająca ubezpieczeniu zdrowotnemu, z zastrzeżeniem art. 85 i 86. Zgodnie z art. 95 ust. 1 pkt 2 w/w ustawy składka na ubezpieczenie zdrowotne podlega odliczeniu od ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, karty podatkowej oraz zryczałtowanego podatku dochodowego od przychodów osób duchownych - na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 listopada 1998 roku o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 1998 roku, Nr 144, poz. 930 ze zm.).

Jak stanowi przepis art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 listopada 1998 roku o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, osoby fizyczne osiągające przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej mogą opłacać zryczałtowany podatek dochodowy w formie karty podatkowej. Stosownie zaś do treści art. 31 ust. 1 zd. 1 w/w ustawy podatek dochodowy w formie karty podatkowej, wynikający z decyzji, o której mowa w art. 30, podatnik obniża o kwotę składki na ubezpieczenie zdrowotne opłaconej w roku podatkowym, zgodnie z przepisami o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, o ile nie została odliczona od podatku dochodowego.

Stosownie natomiast do treści art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Jak stanowi natomiast przepis art. 32 w/w ustawy do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich

nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Analiza powyższych przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawy z dnia 20 listopada 1998 roku o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne oraz ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych prowadzi do wniosku, iż należną składkę na ubezpieczenie zdrowotne należy uiszczać bezpośrednio na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Jednocześnie podatnik jest uprawniony do obniżenia zryczałtowanego podatku o kwotę składki – o ile składka ta nie została odliczona od podatku dochodowego (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 21 września 2001 roku w sprawie o sygn. akt I SA/Gd 1247/000 (lex numer 54015 oraz wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 28 listopada 2001 roku w sprawie o sygn. akt III SA 2944/00, lex numer 53864). Inaczej mówiąc wymogiem dokonania odliczenia składki zdrowotnej od zryczałtowanego podatku jest to, aby składka ta została opłacona zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Bez faktycznego zapłacenia składki nie można dokonać odliczenia (Adam Bartosiewicz, Ryszard Kubacki, Komentarz do art. 31 ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, stan prawny na dzień 1 stycznia 2011 roku).

Nie ma zatem racji skarżący wskazując, że wypełnił obowiązek uiszczenia składek na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne, opłacając podatek dochodowy z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w formie karty podatkowej nieobniżony o kwotę składki na ubezpieczenie zdrowotne. J. J. winien był opłacać składki na ubezpieczenie zdrowotne na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, miał natomiast możliwość obniżenia karty podatkowej o zapłaconą składkę na ubezpieczenie zdrowotne. W sytuacji zatem, gdy wnioskodawca za sporny okres nie uiszczył składek na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne na rzecz ZUS, aktualnie zaskarżoną decyzją z dnia 20 sierpnia 2013 roku prawidłowo stwierdzono istnienie zaległości z tego tytułu. Zaznaczyć przy tym należy, iż wnioskodawca nie kwestionował wysokości ustalonych zaległości składkowych wraz z odsetkami, zaś jedynie istnienie zaległości składkowych co do samej zasady.

Nie zasługuje zatem na uwzględnienie zarzut apelacyjny naruszenia art. 82 ust. 1 oraz art. 95 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Zarzut naruszenia przepisu art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w zasadzie nie może stanowić samoistnej podstawy wzruszenia wyroku Sądu pierwszej instancji. Nawiązuje on do kwestii związanej z zastosowaniem prawa materialnego. Skoro w świetle zastosowanych przez Sąd Okręgowy przepisów prawa materialnego odwołanie nie było zasadne - to procesowe odzwierciedlenie woli Sądu musiało nastąpić stosownie do art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. poprzez jego oddalenie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

A.K.